

Forslag

Til

Lov om ændring af udlændingeloven
(Udvidelse af etableringskortordningen for nyuddannede udlændinge)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som senest ændret ved lov nr. xx, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 a, stk. 2, nr. 9, indsættes før »kandidat- eller ph.d.-uddannelse«: »bachelor-, professionsbachelor-,«, og »6 måneder« ændres til: »1 år«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 2020.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

1. Indledning

I dag kan udlændinge, der har afsluttet en dansk kandidat- eller ph.d.-grad, søge om et etableringskort med henblik på at blive i Danmark i op til 2 år for hermed at finde fodfæste på det danske arbejdsmarked.

Det fremgår af aftale mellem regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om finansloven for 2020, at partierne er enige om at udvide etableringskortordningen, således at målgruppen, der kan anvende etableringskortordningen, udvides. Det fremgår endvidere, at perioden, hvori der kan indgives ansøgning om et etableringskort, udvides fra 6 måneder til 1 år, og at der som noget nyt indføres mulighed for at forlænge etableringskortet med et ekstra år for udlændinge, som er ansat i en stilling, der er relevant i forhold til den afsluttede uddannelse.

Lovforslaget udmønter de nævnte forslag.

2. Udvidelse af etableringskortordningen for nyuddannede udlændinge

2.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 9 i, stk. 1, 1. pkt., at der efter ansøgning kan gives opholdstilladelse til en udlænding med henblik på uddannelse, hvis den pågældende er optaget på en uddannelse eller et kursus ved en uddannelsesinstitution her i landet. Af udlændingelovens § 9 i, stk. 2, fremgår det, at der efter ansøgning kan meddeles opholdstilladelse til en udlænding, som deltager i en ph.d.-uddannelse her i landet.

De nærmere regler for meddelelse af studieopholdstilladelse er reguleret i bekendtgørelse nr. 588 af 7. maj 2019 om meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse til studerende (studiebekendtgørelsen).

En udlænding, der afslutter en videregående uddannelse eller en ph.d.-uddannelse i landet får 6 måneders opholdstilladelse med henblik på jobsøgning efter endt kandidat- eller ph.d.-uddannelse. Dette følger af studiebekendtgørelsens § 5.

Ud over et jobsøgningsophold efter studiebekendtgørelsens § 5 kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der har afsluttet en dansk kandidat- eller ph.d.-uddannelse senest 6 måneder før ansøgningens indgivelse (etableringskort), jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 9. Der kan søges om et etableringskort både efter endt kandidatuddannelse og efter endt ph.d.-uddannelse.

Det følger af udlændingelovens § 9 i, stk. 11, at en udlænding, der har en studieopholdstilladelse, og som har indgivet ansøgning om et etableringskort, må arbejde i tiden indtil der er taget stilling til, om udlændingen opfylder betingelserne for at få et etableringskort.

Der gives etableringsophold for en periode på 2 år uden mulighed for forlængelse, jf. udlændingebekendtgørelsens § 16, stk. 9. Efter 2 års ophold kan udlændingen f.eks. søge om opholdstilladelse efter de øvrige regler om opholdstilladelse med henblik på beskæftigelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 2.

En udlænding med et etableringskort er fritaget for krav om arbejdstilladelse, jf. udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 8.

Opholdstilladelse er betinget af, at udlændingens forsørgelse og forsørgelsen af personer, der meddeles opholdstilladelse som medfølgende familie, er sikret gennem egne midler det første år af opholdet her i landet. Opholdstilladelse med henblik på et etableringsophold er endvidere betinget af, at udlændingen ikke modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller dimittenddagpenge efter § 54 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

En udlænding, der har et etableringskort, og har indgået aftale om ansættelse, fået tilbud om ansættelse eller er påbegyndt ansættelse, kan efter indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af ansættelsen opholde sig her i landet og arbejde, i tiden indtil der er taget stilling til, om udlændingen kan meddeles opholdstilladelse. Dette følger af udlændingelovens § 9 a, stk. 10, 3. pkt.

2.2. Ministeriets overvejelser

I dag kan udlændinge, der har afsluttet en dansk kandidat- eller ph.d.-grad, søge om et etableringskort med henblik på at blive i Danmark i op til 2 år med henblik på at finde fodfæste på det danske arbejdsmarked.

Det foreslås at udvide det gældende anvendelsesområde for etableringskortet, således at udlændinge, der fra en offentlig anerkendt uddannelsesinstitution har afsluttet en dansk bachelor- eller professionsbacheloruddannelse, som er godkendt af en statslig myndighed, også får mulighed for at søge om et etableringskort. Med forslaget ønsker aftalepartierne at give kvalificerede udlændinge med danske uddannelsespapirer bedre mulighed for at træde ind på det danske arbejdsmarked. Det bemærkes, at uddannelser, som ikke er godkendt af en statslig myndighed, men hvor der alene foreligger en udtalelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), dermed ikke vil kunne danne grundlag for et etableringskort.

Der ændres ikke i øvrigt på betingelserne for at kunne opnå et etableringskort, eller på de rettigheder en etableringskortindehaver har. Etableringskortindehavere vil således fortsat være fritaget for krav om arbejdstilladelse, jf. udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 8. Et etableringskort giver ret til både at tage arbejde hos en dansk arbejdsgiver og til at starte selvstændig virksomhed. Der stilles ikke krav til indholdet af en tilbudt beskæftigelse, ligesom det ikke er et krav, at der er tale om fuldtidsbeskæftigelse eller beskæftigelse hos samme arbejdsgiver. Endvidere stilles der ikke krav til karakteren af den selvstændige erhvervsvirksomhed. Med et etableringskort er det ikke nødvendigt at søge om en ny opholdstilladelse ved jobskifte i den periode, hvor etableringskortet er gyldigt.

Meddelelse af et etableringskort vil også fortsat blive betinget af, at udlændingens forsørgelse og forsørgelsen af personer, der meddeles opholdstilladelse som medfølgende familie, er sikret gennem egne midler det første år af opholdet her i landet, og at udlændingen ikke modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller dimittenddagpenge efter § 54 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

I dag gives et etableringskort for en periode på højst 2 år uden mulighed for forlængelse derudover. Det foreslås, at etableringskortet fremadrettet skal kunne forlænges med yderligere et år, hvis udlændingen er ansat i en stilling, der er relevant i forhold til enten den afsluttede uddannelse, der danner grundlag for etableringskortet, eller en tidligere afsluttet uddannelse, der også har dannet grundlag for eller ville have kunnet danne grundlag for udstedelse af et etableringskort. Udlændingebekendtgørelsen vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

Med forslaget gives etableringskortindehavere mulighed for et samlet ophold på op til 3 år, hvis de er i relevant beskæftigelse. Det betyder, at ufaglærte stillinger, herunder som rengøringsassistent, butiksassistent, køkkenmedarbejder, tjener eller avisbud, ikke vil kunne danne grundlag for forlængelse af etableringskortet. Tilsvarende gælder faglærte stillinger. Det er en forudsætning for at kunne få forlænget etableringskortet med yderligere et år, at ansættelsesforholdet er påbegyndt på tidspunktet, hvor forlængelsesansøgningen indgives. Der skal være tale om en reel ansættelse. Selvstændig erhvervsvirksomhed kan derimod ikke danne grundlag for forlængelse af etableringskortet. Styrelsen for International Rekruttering og Integration vil skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om udlændingens ansættelsesforhold er relevant i forhold til den eller de danske uddannelser, som udlændingen har afsluttet. For at ansættelsen kan siges at være relevant, skal den have karakter af hovedbeskæftigelse. Hovedbeskæftigelsen vil som udgangspunkt indebære ansættelse minimum 20 timer om ugen. Etableringskortindehaveren kan supplere hovedbeskæftigelsen med anden beskæftigelse hos en eller flere arbejdsgivere. Den supplerende beskæftigelse behøver ikke at være relevant for udlændingens uddannelse. Styrelsen for International Rekruttering og Integration vil ved vurderingen af spørgsmålet om relevans bl.a. kunne lægge vægt på udlændingens stillingsbetegnelse, ansættelseskontrakt, herunder lønniveau, samt arbejdets faktiske indhold. I den forbindelse vil Styrelsen for International Rekruttering og Integration kunne anmode ansøger om en udtalelse fra vedkommendes arbejdsgiver om, hvilke arbejdsopgaver udlændingen udfører. Forlænges etableringskortet, stilles der ikke yderligere krav til udlændingens ansættelse frem til etableringskortet udløber.

Udlændinge, der søger etableringskort og forlængelse af et etableringskort, vil som i dag skulle betale et gebyr, jf. udlændingelovens § 9 h, stk. 1, nr. 4. Gebyret er i dag fastsat til 1.900 kr. (i 2019-niveau), jf. § 5, stk. 3, nr. 1, i bekendtgørelse om indbetaling og tilbagebetaling af gebyrer for at indgive ansøgninger og klager på studie- og erhvervsområdet, jf. bekendtgørelse nr. 586 af 7. maj 2019.

Når etableringskortet udløber kan udlændingen søge om opholdstilladelse med henblik på beskæftigelse, hvis udlændingen er kommet i beskæftigelse, der opfylder betingelserne herfor, f.eks. efter positivlisten eller løbsordningen. Udlændingen vil også kunne søge en studieopholdstilladelse på baggrund af optagelse på en uddannelsesinstitution, f.eks. hvis udlændingen har afsluttet en bacheloruddannelse og under perioden med et etableringskort beslutter sig for at videreuddanne sig på en kandidatuddannelse.

I dag skal ansøgning om et etableringskort indgives senest 6 måneder efter afslutningen af kandidat- eller ph.d.-uddannelsen. Det svarer til den jobsøgningsperiode, som en udlænding, der afslutter en videregående uddannelse eller en ph.d.-uddannelse, får, jf. herved studiebekendtgørelsens § 5.

Det foreslås, at perioden, hvori ansøgning om et etableringskort kan indgives, udvides fra 6 måneder til 1 år. Udvidelsen vil omfatte alle udlændinge, der søger om et etableringskort. Forslaget indebærer, at udlændinge, der har afsluttet en bachelor-, professionsbachelor- kandidat- eller ph.d.-uddannelse, får et år til at indgive ansøgning om et etableringskort. Hermed vil en udlænding, der efter at have afsluttet sin danske uddannelse og f.eks. rejser tilbage til hjemlandet, kunne indgive ansøgning om etableringskort op til et år efter, at uddannelsen er færdigafsluttet.

Det bemærkes, at Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afslag på etableringskort, afslag på forlængelse af etableringskort og inddragelse af etableringskort som i dag vil kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 52 b, stk. 2, nr. 1 og 2.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes samlet set at have ingen eller begrænsede økonomiske konsekvenser for det offentlige eftersom sagsbehandlingen af etableringskortet i Styrelsen for International Rekruttering og Integration i udgangspunktet er fuldt gebyrfinansieret. Afslag på ansøgning om etableringskort kan påklages til Udlændingenævnet. Det vurderes at antallet af klagesager vil være yderst begrænset og eventuelle udgifter forbundet med klagesagsbehandlingen afholdes indenfor eksisterende rammer.

Lovforslaget forventes samlet set ikke at have nævneværdige implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

[Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.]

7. Forholdet til EU-retten

[Lovforslaget har ikke EU-retlige aspekter.]

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. december 2019 til den 17. januar 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

ACE Denmark Akkrediteringsinstitutionen, Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Bedsteforældre for Asyl, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Copenhagen Business Academy, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Kunstnerråd, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Den Danske Filmskole, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Danske Scenekunstscole, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Kongelige Danske Kunstakademi, Billedkunstkoler, Det Kongelige Danske Musikonservatorium , Det Jyske Musikkonservatorium, Det Rytmiske Musikkonservatorium , DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Erhvervsakademi Dania, Erhvervsakademiet Lillebælt, Erhvervsakademi Midtvest, Erhvervsakademi Nordjylland, Erhvervsakademi Sjælland, Erhvervsakademi Sydvest, Erhvervsakademi Sydøst, Erhvervsakademi Århus, Finansrådet Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Udlændingerechtsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kristelig Arbejdsgiverforening, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, (Kvindefredsligaen), Københavns Byret, Københavns Erhvervsakademi, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, LO, Mellemfolkeligt Samvirke, Niels Brock, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), Professionshøjskolernes Rektorkollegium, PROSA – Forbundet af It-professionelle, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Retten i Randers, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS Racisme, Syddansk Musikkonservatorium, Udlændingenævnet, Work-live-stay southern Denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community, 3F

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen eller begrænsede
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser		
Administrative konsekvenser for borgerne		
Miljømæssige konsekvenser		
Forholdet til EU-retten		

Går videre end minimumskrav i EU-regulering	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 9, at der efter ansøgning kan gives opholdstilladelse til en udlænding, der har afsluttet en dansk kandidat- eller ph.d.-uddannelse senest 6 måneder før ansøgningens indgivelse (etableringskort).

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 1, at udvide det gældende anvendelsesområde for etableringskortet, således at udlændinge, der har afsluttet en dansk bachelor- eller professionsbacheloruddannelse, også får mulighed for at søge om et etableringskort.

Med forslaget vil udlændinge, der fra en offentlig anerkendt uddannelsesinstitution har afsluttet en dansk bachelor- eller professionsbacheloruddannelse, som er godkendt af en statslig myndighed, også få mulighed for at søge om et etableringskort. Det bemærkes, at uddannelser, som ikke er godkendt af en statslig myndighed men alene er godkendt af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), dermed ikke vil kunne danne grundlag for et etableringskort.

I dag skal ansøgning om et etableringskort indgives senest 6 måneder efter afslutningen af kandidat- eller ph.d.-uddannelsen. Det svarer til den jobsøgningsperiode, som en udlænding, der afslutter en videregående uddannelse eller en ph.d.-uddannelse, får, jf. herved studiebekendtgørelsens § 5.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 1, at perioden, hvori ansøgning om et etableringskort kan indgives, udvides fra 6 måneder til 1 år. Udvidelsen vil omfatte alle udlændinge, der søger om et etableringskort.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der har afsluttet en bachelor-, professionsbachelor- kandidat- eller ph.d.-uddannelse, får et år til at indgive ansøgning om et etableringskort. Hermed vil en udlænding, der efter at have afsluttet sin danske uddannelse og f.eks. rejser tilbage til hjemlandet, kunne indgive ansøgning om etableringskort op til et år efter, at uddannelsen er færdigafsluttet.

§ 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2020.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der har afsluttet en dansk bachelor- eller professionsbacheloruddannelse inden for et år kan fra 1. april 2020 søge om et etableringskort efter udlændingelovens § 9 a, stk. 2, nr. 9.

§ 3

Efter udlændingelovens § 66 gælder udlændingeloven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Den foreslåede bestemmelse, der vedrører lovens territoriale gyldighedsområde, betyder, at lovens § 1 ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.